

Bendras Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Japonijos Vyriausybės pareiškimas dėl strateginės partnerystės

2022 m. spalio 26 d. Tokijuje įvykusio Lietuvos Respublikos Ministrės Pirmininkės Ingridos ŠIMONYTĖS ir Japonijos Ministro Pirmininko Fumio KISHIDOS susitikimo proga abiejų šalių vadovai pasidžiaugė paskelbtu Bendru pareiškimu dėl abiejų šalių strateginės partnerystės.

(Strateginės aplinkos pokyčiai ir poreikis stiprinti Lietuvos ir Japonijos partnerystę)

1. Abiejų šalių vadovai patvirtino, kad Lietuva ir Japonija jau seniai palaiko draugiškus ryšius ir bendradarbiauja kaip partnerės, puoselėjančios tokias pamatines vertybes, kaip laisvė, demokratija, teisės viršenybė ir žmogaus teisės.
2. Lietuva, Japonija ir tarptautinė bendruomenė yra atsidūrusios sudėtingoje tarptautinėje situacijoje, istorinėje kryžkelėje. Rusijos agresija prieš Ukrainą – tai tarptautinės bendruomenės pamatus sudrebinęs ir iš pagrindų saugumo aplinką Europoje pakeitęs išpuolis. Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, kuriame sparčiai keičiasi jėgų pusiausvyra, tęsiasi ir stiprėja neskaidri karinės galios ekspansija ir vienašališki bandymai jėga pakeisti *status quo*.
3. Atsižvelgiant į informacijos ir technologijų vagystes kibernetinėje erdvėje, nacionalinių interesų siekimą taikant ekonominę prievartą, įtakos plėtrą neskaidriai ir nesąžiningai finansuojant vystymąsi, būtina laikytis tokių normų ir principų, kaip teisės viršenybė, ir didinti kiekvienos šalies institucinio valdymo atsparumą, kuris iki šiol leido tarptautinei bendruomenei klestėti.
4. Vadovai patvirtino, kad, vis labiau suprantant euroatlantinio ir Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono saugumo neatsiejamumą, Lietuva ir Japonija privalo toliau stiprinti dvišalius santykius, siekiant reaguoti į besikeičiančią strateginę aplinką. Šiomet minint 100-ąsias šalių draugystės metines, Lietuvos ir Japonijos dvišaliai santykiai virsta strategine partneryste, kuria siekiama įgyvendinti laisvą ir atvirą teisės viršenybės principais grindžiamą tarptautinę tvarką, stiprinti dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą įvairiais klausimais, įskaitant išdėstytus toliau.

(Bendradarbiavimas politikos, diplomatijos ir saugumo srityse bei bendradarbiavimas siekiant sukurti laisvą ir atvirą Indijos ir Ramiojo vandenynų regioną)

5. Abiejų šalių vadovai patvirtino, kad siekiant stiprinti šalių politinį bendradarbiavimą, be dialogo politiniu lygmeniu, abi šalys tęs reguliarias dvišales politines diplomatinių institucijų konsultacijas tarptautinės taikos ir saugumo klausimais ir toliau dalyosis savo vertinimais apie tarptautinę padėtį ir atsaką į iššūkius tarptautinėje bendruomenėje. Atsižvelgiant į drastiškus saugumo

aplinkos pokyčius Europoje ir Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, bus užmegztas naujas Lietuvos ir Japonijos saugumo politikos dialogas, į kurį bus įtrauktos diplomatinės ir gynybos institucijos, tokiu būdu siekiant toliau stiprinti dvišalius santykius dalijantis žiniomis saugumo klausimais.

6. Abu vadovai pasmerkė Rusijos agresiją prieš Ukrainą, kaip šiurkštų tarptautinės teisės, visų pirma JT Chartijos, pažeidimą. Abu vadovai taip pat pasmerkė Rusijos eskalavimo veiksmus, tarp jų ir neatsakingą branduolinę retoriką. Abu vadovai išreiškė solidarumą su Ukraina ir dar kartą patvirtino remiantys Ukrainos suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Abu vadovai pasmerkė beatodairiškus Rusijos grasinimus panaudoti branduolinį ginklą prieš Ukrainą kaip rimtą ir nepriimtina grėsmę tarptautinės bendruomenės taikai ir saugumui ir pabrėžė, kad bet koks branduolinio ginklo panaudojimas sulauks vienareikšmiško tarptautinės bendruomenės pasmerkimo ir ryžtingo atsako.
7. Abu vadovai pareikalavo nedelsiant ir besąlygiškai išvesti Rusijos pajėgas iš Ukrainos ir pareiškė ketinantys toliau taikyti Rusijai griežtas sankcijas, įskaitant ekonomines ir finansines. Abu vadovai paragino visas šalis susilaikyti nuo bet kokios pagalbos Rusijai, kuri padėtų jai toliau tęsti agresiją. Abu vadovai taip pat bendradarbiaus siekdami užtikrinti skaidrų ir sąžiningą pagalbos teikimą Ukrainai, be kita ko, jos atstatymo srityje.
8. Abu vadovai bendradarbiaus sprendžiant pasaulines maisto ir energetinio saugumo problemas.
9. Abu vadovai stiprins bendradarbiavimą kuriant laisvą ir atvirą Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono erdvę.
10. Pripažindami, kad euroatlantinis ir Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono saugumas yra neatsiejami vienas nuo kito, kad svarbu stiprinti NATO dalyvavimą Indijos ir Ramiojo vandenynų regione siekiant laisvo ir atviro Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono, abu vadovai pritarė požiūriui, kad būtina toliau skatinti Japonijos ir NATO bendradarbiavimą.
11. Pripažindami bendradarbiavimo gynybos srityje svarbą kovojant su didėjančiomis grėsmėmis, abu vadovai išreiškė ketinimą stiprinti atitinkamų gynybos institucijų ryšius. Abu vadovai sutarė, kad reguliarus gynybos ministerijų tarpusavio konsultavimasis, keitimasis informacija ir praktinis gynybinis bendradarbiavimas gynybos politikos, hibridinių grėsmių, karinio švietimo ir mokymo srityse padėtų stiprinti nacionalinius pajėgumus ir koordinuoti veiksmus krizinių situacijų metu.
12. Abu vadovai išreiškė rimtą susirūpinimą dėl padėties Rytų Kinijos jūroje ir Pietų Kinijos jūroje ir griežtai prieštarauja bet kokiems vienašališkiems bandymams jėga pakeisti *status quo*. Abu vadovai taip pat pabrėžė taikos ir

stabilumo Taivano sąsiauryje svarbą, nes tai neatsiejama tarptautinės bendruomenės saugumo ir klestėjimo dedamoji. Jie paragino taikiai spręsti apibus sąsiaurio iškylančius klausimus.

13. Abu vadovai pripažino ekonominio saugumo, įskaitant stabilų strateginių prekių tiekimą ir tiekimo grandinių stiprinimą, svarbą ir griežtai pasisakė prieš ekonominę prievartą.
14. Abu vadovai griežtai pasmerkė Šiaurės Korėjos vykdomą branduolinių ginklų ir balistinių raketų kūrimą, įskaitant tarpžemyninių balistinių raketų (ICBM) bandymus, pažeidžiant JT Saugumo Tarybos rezoliucijas. Abu vadovai patvirtina savo įsipareigojimą visapusiškai įgyvendinti atitinkamas JT ST rezoliucijas ir tebėra įsipareigoję siekti, kad Šiaurės Korėja visiškai, patikrinamai ir negrižtamai išmontuotų visus masinio naikinimo ginklus (MNG) ir visas balistines raketas pagal atitinkamas JT ST rezoliucijas. Abu vadovai pabrėžia, kad svarbu nedelsiant spręsti pagrobimų klausimą.

(Bendradarbiavimas įvairiose srityse)

15. Abu vadovai pabrėžė, kad svarbu skatinti Japonijos ir ES ekonominės partnerystės susitarimą (EPS), taip pat išlaikyti ir stiprinti taisyklėmis grindžiamą daugiašalę prekybos sistemą, kurios pagrindas yra PPO, ir sutarė bendradarbiauti vykdant PPO reformą.
16. Abu vadovai bendradarbiaus infrastruktūros plėtros, įskaitant junglumą ir kibernetinį saugumą, srityje ir, prireikus, pasinaudos Lietuvoje jau esančia infrastruktūra.
17. Jie sieks galimybės aktyviau dalyvauti Trijų jūrų iniciatyvoje, be kita ko, energetikos, transporto ir prekybos, investicijų bei gamybos skatinimo srityse.
18. Abu vadovai stiprins regioninį bendradarbiavimą Vidurio ir Rytų Europoje, daugiausia dėmesio skirdami Rytų partnerystės šalims ir kitoms ES nepriklausančioms kaimyninėms šalims.
19. Abu vadovai toliau bendradarbiaus, kad būtų skubiai panaikintos vis dar taikomos ES importo draudimo priemonės Japonijos maisto produktams, kurių, remiantis moksliniais įrodymais apie maisto iš Japonijos keliamą pavojų žmonių sveikatai, buvo imtasi po Didžiojo Rytų Japonijos žemės drebėjimo.
20. Mokslo ir technologijų, mokslinių tyrimų ir inovacijų bei gyvybės mokslų srityse abi šalys sieks galimybės gilinti mokslinį ir technologinį bendradarbiavimą dalijantis žiniomis ir patirtimi.
21. Abiejų šalių vadovai sieks stiprinti šalių tarpusavio supratimą per kultūrą, sportą, turizmą ir t. t., taip pat skatins ekspertų mainus, darbo atostogų programas ir t. t. Abi šalys sieks perduoti „Vizas į gyvenimą“ išdavusio Čijūnės SUGIHAROS

palikimą kitoms kartoms.

(Bendradarbiavimas tarptautinėje arenoje: žmogaus teisių diplomatija, Saugumo Tarybos reforma, nusiginklavimas ir ginklų neplatinimas)

22. Abu vadovai patvirtino, kad Lietuva ir Japonija bendradarbiaus tarptautinėje plotmėje, įskaitant Jungtines Tautas. Lietuva ir Japonija ketina gilinti bendradarbiavimą stiprinant JT funkcijas, įskaitant Saugumo Tarybos reformą.
23. Abu vadovai bendradarbiaus siekdami suformuluoti ir griežtinti atsakingo elgesio kibernetinėje ir kosmoso srityse normas.
24. Branduolinio nusiginklavimo ir branduolinių ginklų neplatinimo srityje abu vadovai dirbs išvien, kad išlaikytų ir stiprintų Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties režimą ir skatintų ginklų kontrolę, nusiginklavimą ir branduolinių ginklų neplatinimą.
25. Glaudžiai bendradarbiaudami su tarptautine bendruomene, abu vadovai prisidės prie žmogaus teisių apsaugos ir skatinimo.
26. Abu vadovai sutarė, kad sprendžiant pasaulines sveikatos problemas neturi būti geografinės tuštumos, kuri atsirastų palikus tam tikrus regionus nuošalyje, ir pritarė Taivano dalyvavimui Pasaulio sveikatos asamblėjoje stebėtojo teisėmis. Abu vadovai skatins bendradarbiavimą tokiais globaliais klausimais, kaip pasaulinė sveikata, įskaitant kovos su užkrečiamosiomis ligomis priemones, ir klimato kaita.
27. Atsižvelgdamos į minėtus įsipareigojimus ir siekdamos prisidėti prie veiksmingo šio bendro pareiškimo įgyvendinimo, abiejų šalių vyriausybės per viena kitai priimtina laikotarpį peržiūrės bendro pareiškimo įgyvendinimo eigą.